

Διγλωσσία και Εκπαίδευση

Ενότητα 2: Φαινόμενα Επαφής Γλωσσών
Δανεισμός και Εναλλαγή Κωδίκων

Διδάσκουσα: Ρούλα Τσοκαλίδου

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Τίτλος: Φαινόμενα Επαφής Γλωσσών Δανεισμός και Εναλλαγή Κωδίκων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Δανεισμός ή Εναλλαγή Κωδίκων;
2. Δάνεια από τα αγγλικά στα ελληνικά των Ελλήνων της Αμερικής.
3. Μορφολογικά προσαρμοσμένα δάνεια από τα αγγλικά σε διάφορες μεταναστευτικές ποικιλίες της Ελληνικής.
4. Παραδείγματα Εναλλαγής Κωδίκων.
5. Παράγοντες που επηρεάζουν την Εναλλαγή Κωδίκων.

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει η διάκριση ανάμεσα στον δανεισμό λέξεων και στην εναλλαγή κωδίκων.
- Να αναδειχθούν οι λειτουργίες της εναλλαγής κωδίκων.
- Να δοθούν παραδείγματα για τα φαινόμενα της επαφής γλωσσών.

Δανεισμός ή Εναλλαγή Κωδίκων; (1)

- Σε πολλές δίγλωσσες κοινότητες είναι εξαιρετικά δύσκολο να διακρίνουμε τα δάνεια από την εναλλαγή κωδίκων.

Δανεισμός ή Εναλλαγή Κωδίκων; (2)

Κριτήρια:

- a. Μορφολογική/ φωνολογική/ συντακτική προσαρμογή.
- b. Αν υπάρχει ή όχι αντίστοιχος όρος στη γλώσσα στο περιβάλλον της οποίας εμφανίζεται το «ξένο στοιχείο».
- c. Το κατά πόσο έχει συνείδηση ο ομιλητής ότι πρόκειται για «ξένο» στοιχείο.

Δανεισμός ή Εναλλαγή Κωδίκων; (3)

Όπως επισημαίνει και η Gardner – Chloros (1987:102)

[1]:

- a. Τα δάνεια είναι συχνότερα από τις εναλλαγές κώδικα μονολεκτικά ή μονοφραστικά.
- b. Τα δάνεια είναι συχνότερα προσαρμοσμένα στη γλώσσα που τα δέχεται.
- c. Τα δάνεια γίνονται συχνότερα για να καλύψουν κάποιο λεξιλογικό κενό.

Δάνεια από τα αγγλικά στα ελληνικά των Ελλήνων της Αμερικής

Αγγλικά	Ελληνικά Αμερικής	Κοινή Νεοελληνική
bit	μπίτι	κομμάτι
bum	μπόμπης	αλήτης
Club pies	κλόπι πάγια	λέσχη πίτες

Πίνακας 1. (Τάμης, 1987:135) [\[2\]](#)

Μορφολογικά προσαρμοσμένα δάνεια από τα αγγλικά σε διάφορες μεταναστευτικές ποικιλίες της Ελληνικής

Κοινή Αγγλική	Ελληνικά Αμερικής	Ελληνικά Αυστραλίας	Ελληνικά Καναδά	Ελληνικά Λονδίνου
market	μαρκέτα	μαρκέτα	μαρκέτα	μαρκέτα
box	μπόκσι	μπόκσι	μπόκσι	πόκσι
floor	φλόρι	φλόρι	φλόρι	φλόαρ
stove/cooker automobile/car	> στομομπίλι	στόφα κάρο	κούκα	

Πίνακας 2. (Χατζηδάκη, 1992) [\[3\]](#)

Παραδείγματα Εναλλαγής Κωδίκων (1)

- The reason I like to speak Greek sometimes is because I'm afraid sometimes I might forget it, if I don't speak it.
- That's good. You have to always speak Greek because **θα ξεχάσεις τη γλώσσα σου.**

Παραδείγματα Εναλλαγής Κωδίκων (2)

- She is so set in her ways, you know, like έτσι έμαθα από μικρή, δε μπορώ ν' αλλάξω τώρα, you know, of course she can, μπορείς ν' αλλάξεις, όχι, όχι, όχι όχι, like she is so πρέπει να πλύνω τα ρούχα, πρέπει να σιδερώσω, mum sit down, κάτσε κάτω, πιες έναν καφέ, you know, she says όχι, όχι, όχι, έχω δουλειά, έχω δουλειά. It's terrible.

Παράγοντες που επηρεάζουν την Εναλλαγή Κωδίκων

- Θέμα προς συζήτηση.
- Έμφαση.
- Επανάληψη.
- Επεξήγηση.
- Αλλαγή ύφους.
- Δημόσιος-Προσωπικός χώρος.
- Ύφος.

Βιβλιογραφία

- [1] Gardner-Chloros, P. (1987). Code-switching in relation to language contact and convergence. In G. Lüdi (Ed.), *Devenir bilingue – parler bilingue; actes du 2ème colloque sur le bilinguisme* (pp. 99–115), 20–22 septembre 1984. Tübingen, Germany: Niemeyer.
- [2] [Τάμης, Α. Μ. \(2006\). Οι Έλληνες της Λατινικής Αμερικής. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.](#)
- [3] Χατζηδάκη, Α. (1992). Greek and French in Contact: the Case of Second-Generation Immigrants in Brussels. *Πρακτικά του 10ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας (Ε.Ε.Ε.Γ.) “Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων”* (σσ. 242-251), Θεσσαλονίκη, 19-21 Δεκεμβρίου 1991. Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ρούλα Τσοκαλίδου.
«Διγλωσσία και Εκπαίδευση. Ενότητα 2. Φαινόμενα Επαφής Γλωσσών
Δανεισμός και Εναλλαγή Κωδίκων». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS345/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Αφροδίτη Στοϊνίτση
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014- 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

